

KLIENTO KATEGORIJOS NUSTATYMO TAISYKLĖS

Jeigu Klientai naudojami Banko teikiamomis investicinėmis ar papildomomis paslaugomis, Bankas priskiria Klientą Neprofesionalaus kliento, Profesionalaus kliento ar Tinkamos sandorio šalies kategorijai, vadovaudamasis šiomis Kliento kategorijos nustatymo taisyklėmis (toliau – Taisyklės). Visos Taisyklėse vartojamos sąvokos turi būti suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Investicinių paslaugų teikimo sutartyje (toliau – Sutartis).

KLIENTO KATEGORIJOS IR JOMS TAIKOMOS APSAUGOS PRIEMONĖS

- 1.1. **Profesionalieji klientai** - Klientai, kurie pagal Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatymą (toliau – Įstatymas) laikomi Profesionaliaisiais Klientais be atskiro pripažinimo arba Klientai, kurie pagal Įstatymą gali būti tokiais pripažinti vadovaujantis tam tikrais kriterijais.
- 1.2. **Profesionaliaisiais klientais be atskiro pripažinimo laikomi:**
 - 1.2.1. licencijuoti ir (arba) kitu būdu prižiūrimi subjektai, veikiantys finansų rinkose – kredito įstaigos, finansų maklerio įmonės, kitos licencijuotos ir (arba) prižiūrimos finansų įstaigos, draudimo įmonės, kolektyvinio investavimo subjektai ir jų valdymo įmonės, pensijų fondai ir jų valdymo įmonės, prekiaujančios biržos prekėmis ir biržos prekių išvestinėmis priemonėmis vietos įmonės ir kiti instituciniai investuotojai. Šiame punkte nurodytiems Profesionaliesiems klientams priskiriami Europos Sąjungos valstybių narių ir trečiųjų šalių licencijuoti ir (arba) prižiūrimi subjektai;
 - 1.2.2. didelės įmonės, atitinkančios bent 2 iš šių kriterijų:
 - balanse nurodyto turto vertė – ne mažiau kaip 20 milijonų eurų;
 - pardavimo grynosios pajamos – ne mažiau kaip 40 milijonų eurų;
 - nuosavos lėšos – ne mažiau kaip 2 milijonai eurų;
 - 1.2.3. šalių vyriausybės ir regioninės valdžios institucijos, valstybės skolos valdymą vykdytys subjektai, centriniai bankai, Pasaulio bankas, Tarptautinis valiutos fondas, Europos centrinis bankas, Europos investicijų bankas ir kitos panašios tarptautinės ir tarpvalstybinės institucijos;
 - 1.2.4. kiti instituciniai investuotojai, kurių pagrindinė veiklos sritis yra investavimas į finansines priemones, įskaitant subjektus, kurie verčiasi turto investavimu ar dalyvauja kituose finansavimo sandoriuose.
- 1.3. **Bankas gali asmenį pripažinti Profesionaliuoju klientu, esant Kliento rašytiniam prašymui**, kai jis atitinka bent 2 iš šių kriterijų:
 - per pastaruosius keturis metų ketvirčius Klientas kiekvieną ketvirtį atitinkamoje rinkoje yra vidutiniškai sudaręs po 10 didelių sandorių;
 - Kliento finansinių priemonių portfelis, įskaitant pinigines lėšas ir finansines priemones, viršija 500 tūkstančių eurų;
 - Klientas profesionaliai dirba arba dirbo finansų sektoriuje ne trumpiau kaip vienus metus eidamas tokias pareigas, kurios reikalauja žinių apie Klientui numatomas teikti paslaugas ar numatomus sudaryti sandorius.
- 1.4. Profesionaliems klientams be atskiro pripažinimo netaikomos Įstatymo 29 (išskyrus jo 5 – 8 dalis), 30, 33 straipsniuose ir 34 straipsnio 1 dalyje numatytos investuotojo apsaugos priemonės, išskyrus atvejus, kai Bankas ir Klientas susitaria kitaip.
- 1.5. Taisyklių 1.3 punkte nurodytiems Profesionaliems klientams gali būti netaikomos visos ar dalis Įstatymo 29 (išskyrus jo 5 – 8 dalis), 30, 33 straipsniuose ir 34 straipsnio 1 dalyje numatytų investuotojo apsaugos priemonių su sąlyga, kad:
 - 1.5.1. Profesionalus klientas yra raštu ar kitu Bankui priimtiniu būdu patvarioje laikmenoje pareiškęs Bankui, kad pageidauja būti pripažintas Profesionaliuoju klientu – arba dėl visų teikiamų paslaugų ir sudaromų sandorių, arba tik dėl tam tikrų paslaugų ir sudaromų sandorių arba sandorių ar finansinių priemonių tipų;
 - 1.5.2. Bankas yra aiškiai raštu įspėjęs Klientą, kurios investuotojų apsaugos priemonės jam netaikomos;
 - 1.5.3. Klientas, atskirame nuo Sutarties dokumente, yra raštu patvirtinęs, kad yra susipažinęs ir suvokia pasekmes, kurias sukelia tam tikrų investuotojų apsaugos priemonių atsisakymas.
- 1.6. Bankas, nustodamas Klientui taikyti kai kurias investuotojų apsaugos priemones, privalo įsitikinti, kad Klientas atitinka Taisyklėse numatytus Profesionaliojo kliento kategorijai taikomus reikalavimus.
- 1.7. Netaikyti kurios nors iš investuotojų apsaugos priemonių Profesionaliuoju klientu pripažintam asmeniui pagal Taisyklių 1.3 punktą leidžiama tik tuo atveju, jeigu Bankas, įvertinęs Kliento žinias, įgūdžius ir patirtį ir atsižvelgdamas į jam planuojamą teikti paslaugų ar planuojamų sudaryti sandorių pobūdį, yra pagrįstai įsitikinęs, kad Klientas gali savarankiškai ir kompetentingai priimti investicinius sprendimus ir vertinti su tuo susijusią riziką. Laikoma, kad Profesionaliaisiais klientais pripažinti asmenys neturi tiek pat žinių ir patirties, kiek jų turi Taisyklių Profesionalieji klientai be atskiro pripažinimo.
- 1.8. Profesionalusis klientas turi teisę prašyti aukštesnio Kliento interesų apsaugos lygio.

- 2.1. **Tinkama sandorio šalis** – Klientai, kurie atitinka Tinkamai sandorio šaliai nustatytus kriterijus pagal Įstatymą. Tinkamomis sandorio šalimis laikomos:
 - 2.1.1. finansų maklerio įmonės;
 - 2.1.2. kredito įstaigos;
 - 2.1.3. draudimo įmonės;
 - 2.1.4. suderintieji kolektyvinio investavimo subjektai ir jų valdymo įmonės;
 - 2.1.5. pensijų fondai ir jų valdymo įmonės;
 - 2.1.6. kitos Europos Sąjungoje ar atskirose valstybėse narėse pagal Europos Sąjungos teisę arba pagal valstybių narių nacionalinę teisę licencijuotos ar prižiūrimos finansų įstaigos, valstybių narių vyriausybės ir jų įgalioti subjektai, užsiimančios valstybės skolos valdymu nacionaliniu lygiu, taip pat centriniai bankai ir tarpvalstybinės organizacijos.
- 2.2. Bankas, vykdydamas pavedimus Klientų vardu ir (arba) sudarydamas sandorius savo lėšomis, ir (arba) priimdamas ir perduodamas Klientų pavedimus, sudaro sandorius arba tarpininkauja sudarant sandorius su Tinkamomis sandorio šalimis nesilaikydamas Įstatymo 29 (išskyrus 5-8 dalis), 30, 33 straipsniuose ir 34 straipsnio 1 dalyje nustatytų pareigų dėl sudaromų sandorių ir su šiais sandoriais tiesiogiai susijusių papildomų paslaugų.
- 2.3. Kliento priskyrimas Tinkamų sandorio šalių kategorijai nepanaikina šio Kliento teisės prašyti jam taikyti visas neprofesionaliųjų investuotojų interesų apsaugos priemones, įskaitant nustatytas Įstatymo 29, 30, 31 ir 33 straipsniuose ir 34 straipsnio 1 ir 2 dalyse. Toks prašymas gali būti bendro pobūdžio.
- 2.4. Jei planuojamo sudaryti sandorio šalys priklauso skirtingoms jurisdikcijoms, Bankas pripažįsta tokį subjektų statusą, kokį nustato tos valstybės narės, kurioje sandorio šalis yra įsteigta, teisės aktai.
- 2.5. Tinkamomis sandorio šalimis gali būti pripažįstami ir subjektai iš trečiųjų valstybių, jeigu jie atlieka panašias funkcijas ir (arba) verčiasi veikla, panašia į tą, kuri nurodyta Taisyklių 2.1 punkte.
- 3.1. **Neprofesionalieji klientai** – visi kiti investicinėmis ar papildomomis paslaugomis besinaudojantys Klientai, kuriems nesuteikta Profesionaliojo kliento ar Tinkamos sandorio šalies kategorija.
- 3.2. Neprofesionaliems klientams taikomas aukščiausias investuotojų interesų apsaugos lygis, t.y. visos Įstatyme ir jį detalizuojančiuose teisės aktuose numatytos investuotojo apsaugos priemonės.

KLIENTO KATEGORIJOS NUSTATYMO TVARKA

4. Banko darbuotojas parengtos anketos ir (ar) kitų priemonių pagalba surenka informaciją apie Kliento ar potencialaus Kliento statusą, žinias, patirtį, įgūdžius ir kitus Įstatyme ir šiose Taisyklėse numatytus kriterijus. Surinktos, patikrintos ir išanalizuotos informacijos pagrindu, remdamasis Taisyklėse nustatytais kriterijais, Banko darbuotojas priskiria Klientą Neprofesionalaus kliento, Profesionalaus kliento ar Tinkamos sandorio šalies kategorijai.
5. Informacija apie Kliento priskyrimą konkrečiai kategorijai yra nurodoma Banko ir Kliento pasirašytos Sutarties specialiojoje dalyje.
6. Bankas, prieš Klientui nustatydamas Profesionalaus kliento kategoriją be atskiro pripažinimo pagal Taisyklių 1.2 punktą, iš anksto jam praneša, kad Banko turimos informacijos pagrindu Klientas yra laikomas Profesionaliuoju klientu, ir jam nebus taikomos tam tikros investuotojų apsaugos priemonės, išskyrus atvejus, kai Bankas ir Klientas susitaria kitaip. Jeigu Klientas pagal jo pateiktus duomenis gali būti laikomas Profesionaliuoju Klientu pagal Taisyklių 1.2 punktą, ir jis su tuo sutinka, pasirašydamas Investicinių paslaugų teikimo klientams tvarkos 19 priedą, jis priskiriamas Profesionaliojo Kliento kategorijai.
7. Bankas Klientui nustato Profesionalaus kliento kategoriją pagal Taisyklių 1.3 punktą, tik paties Kliento prašymu. Tokiu atveju Bankas privalo įsitikinti, kad Klientas atitinka Taisyklių 1.3 punkte numatytus kriterijus. Bankas turi teisę paprašyti Kliento pateikti nurodytų kriterijų atitikimą pagrindžiančius dokumentus. Jeigu Klientas raštu patvirtina, kad jis tenkina Profesionalaus kliento pageidavimą būti pripažintu Profesionaliuoju klientu, jį Banko darbuotojas priskiria Profesionaliojo kliento kategorijai.
8. Jeigu Klientas neatitinka Profesionaliojo kliento kategorijos kriterijų arba juos atitinka, bet nesutinka būti laikomas Profesionaliuoju klientu, tuomet jis yra priskiriamas Neprofesionaliojo kliento kategorijai ir jam taikomas aukščiausias interesų apsaugos lygis.
9. Bankas Klientui nustato Tinkamos sandorio šalies kategoriją tik gavęs paties Kliento prašymą priskirti šiai kategorijai. Bankas, prieš sudarydamas sandorį su Tinkama sandorio šalimi pripažintu Klientu ar tarpininkaudamas sudarant tokį sandorį, Sutartyje, sudarytoje su Klientu, gauna aiškų sandorio šalies patvirtinimą, kad ji sutinka būti laikoma Tinkama sandorio šalimi. Toks sutikimas gali būti bendro pobūdžio arba pritaikytas konkrečiam sandoriui. Laikoma, kad Kliento sutikimas aiškiai išreikštas, kai jis pasirašo Sutartį, kurioje yra numatyta, kad jis priskirtas Tinkamos sandorio šalies kategorijai. Jei Klientas gali būti laikomas Tinkama sandorio šalimi, bet Klientas su tuo nesutinka, jį Banko darbuotojas priskiria Profesionaliojo kliento kategorijai, ir tai užtikrina Klientui aukštesnį interesų apsaugos laipsnį.
10. Jeigu Klientas pagal pateiktą informaciją negali būti priskiriamas nei Tinkamos sandorio šalies, nei Profesionaliojo kliento kategorijai, jis priskiriamas Neprofesionaliojo kliento kategorijai, ir jam taikomas aukščiausias interesų apsaugos lygis.
11. Klientas privalo informuoti Banką, jeigu pasikeičia informacija, kurios pagrindu Klientas buvo priskirtas prie konkrečios kategorijos. Tokiu atveju Kliento kategorija keičiama, pasirašant Sutarties pakeitimą. Kai Bankui

tampa žinoma, kad Klientas nebetenkina sąlygų, pagal kurias jis buvo pripažintas Profesionaliuoju, jam pradedamos taikyti visos Neprofesionaliųjų klientų apsaugos priemonės ir Bankas privalo apie tai informuoti Klientą.

12. Klientas turi teisę prašyti taikyti jam aukštesnį interesų apsaugos lygį, negu numatyta atitinkamai Klientų kategorijai arba pakeisti jam priskirtą kategoriją.